

برنامه راهبردی

انجمن مطالعات برنامه درسی ایران

۱۳۸۶-۱۳۹۶

ویرایش نهایی

بسمه تعالی

برنامه راهبردی

انجمن مطالعات برنامه درسی ایران

پیشگفتار

بر اساس مصوبه هیئت مدیره انجمن مقرر گردید برنامه راهبردی انجمن مطالعات برنامه درسی ایران در یک دوره ۱۰ ساله و دو برنامه ۵ ساله تدوین گردد و پس از تصویب هیئت مدیره به اجرا در آید. به منظور تدوین برنامه راهبردی تشکیل کمیته تدوین برنامه راهبردی انجمن به تصویب هیئت مدیره انجمن رسید. چهارچوب برنامه راهبردی انجمن پس از بررسی در کمیته مربوط در تاریخ ۱۳۸۴/۹/۹ به تصویب هیئت مدیره انجمن رسید. پس از تصویب چهارچوب برنامه راهبردی، اعضای کمیته برنامه ریزی با تشکیل جلسات متعدد نسبت به تدوین پیش نویس برنامه راهبردی اقدام نمودند.

در هر یک از مراحل تدوین برنامه راهبردی، اسناد و منابع مربوط مورد بررسی قرار گرفت^۱ و پس از مباحث کارشناسی در کمیته برنامه ریزی راهبردی، بخش های تدوین شده به هیئت مدیره انجمن ارائه گردید و پس از بحث و بررسی و تصویب در جلسات هیئت مدیره

۱- منابع و اسناد مورد استفاده: سند چشم انداز جمهوری اسلامی ایران، اساسنامه انجمن مطالعه برنامه درسی ایران، قانون برنامه چهارم توسعه، برنامه پنج ساله وزارت آموزش و پرورش، قوانین وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در مورد انجمن های علمی، برنامه سایر انجمن های علمی داخلی و خارجی.

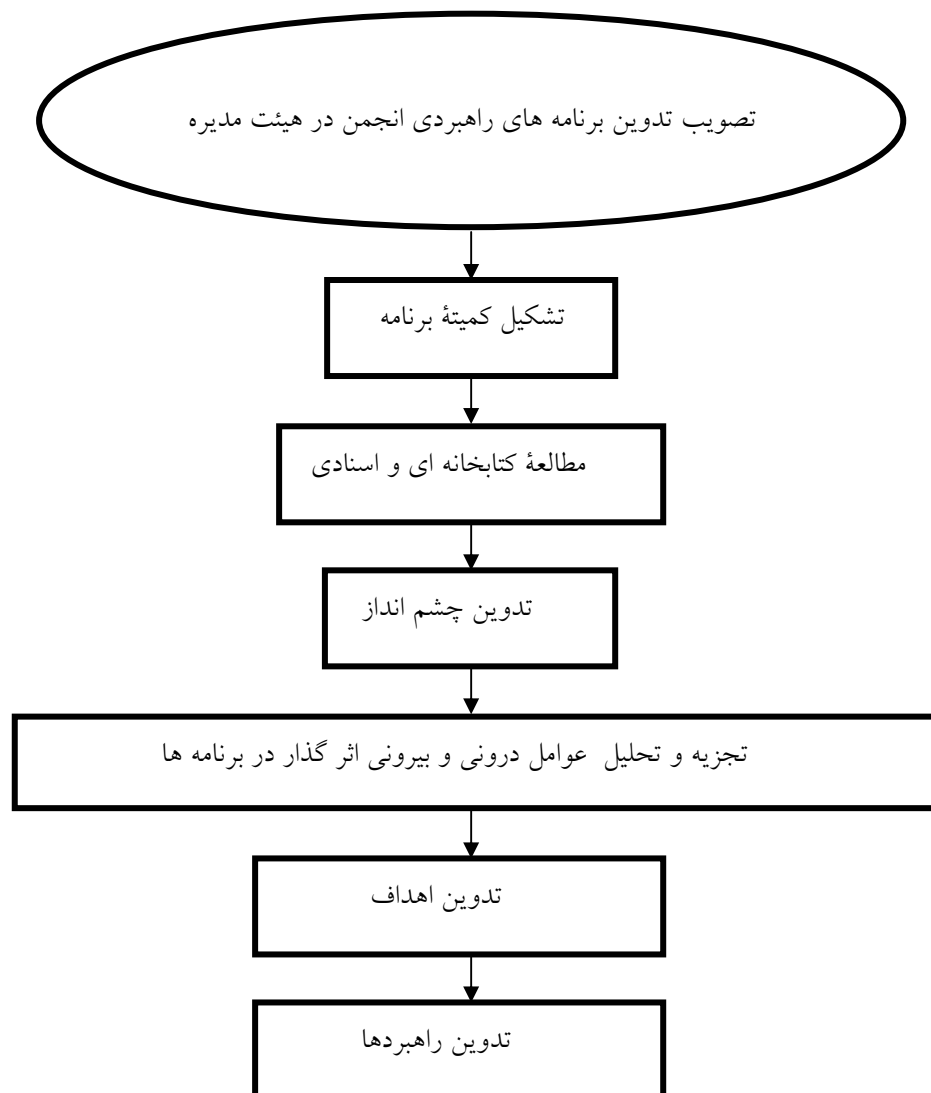
مراحل بعدی آغاز شد . نسخه نهایی برنامه راهبردی انجمن مطالعات برنامه درسی ایران در هیئت مدیره بررسی و پس از تصویب جهت اجرا ابلاغ می گردد .

مقدمه

برنامه درسی یکی از قلمروهای تخصصی دانش تعلیم و تربیت است که به ابعاد نظری و عملی طراحی ، تدوین ، اجرا و ارزشیابی رخدادهایی می پردازد که دارای نقش کلیدی و کانونی (محوری) در تحقق آرمان ها و اهداف یادگیری نظام های آموزش و پرورش در کلیه ابعاد است .

انجمن مطالعات برنامه درسی ایران ، به منظور سازماندهی کلیه فعالیت های آتی بر اساس چشم انداز و اهداف تعیین شده ، امکان برنامه ریزی عملیاتی جهت تحقق اهداف انجمن ، سازماندهی اعضای انجمن و استفاده از ظرفیت های علمی و کارشناسی آنها بر اساس برنامه ، فراهم شدن امکان پیش بینی و استفاده بهینه از منابع و امکانات ، امکان ارزشیابی از تحقق اهداف و دستاوردهای انجمن ، برنامه راهبردی انجمن را در یک دوره ۱۰ ساله و دو برنامه میان مدت ۵ ساله تدوین و ارائه می نماید.

فرایند تدوین برنامه راهبردی انجمن مطالعات برنامه درسی ایران

چشم انداز

انجمن مطالعات برنامه درسی ایران نهادی است ملی، غیر دولتی و غیر انتفاعی در قلمرو تخصصی برنامه درسی، متشکل از متخصصان و دانش آموختگان برنامه درسی که از طریق همکاری و تعامل با گروه ها و سازمان های ملی، منطقه ای و جهانی و استفاده از آخرین یافته های علمی و پژوهشی در جهت توسعه دانش برنامه درسی و بومی سازی آن، بهبود کیفیت سیاستگذاری و عملکرد آموزشی در کلیه سطوح آموزش رسمی و همچنین آموزش غیر رسمی فعالیت نموده و دارای مرجعیت علمی در سطح ملی و منطقه ای است.

اهداف

اهداف کلی

- ۱- تولید، بومی سازی و ترویج دانش برنامه درسی
- ۲- ارتقاء کیفی محیط و عملکرد یادگیری در نظام آموزشی ایران
- ۳- فرهنگ سازی برای تولید و کاربرد برنامه های درسی مبتنی بر فاوا در نظام آموزشی ایران

اهداف ویژه

- ۱- توسعه تعامل و همکاری های سازمانی در سطح ملی و بین المللی
- ۲- توسعه کیفی نیروی انسانی متخصص
- ۳- توسعه پژوهش های علمی تخصصی
- ۴- توسعه آموزش های علمی تخصصی

۵- تولید منابع علمی تخصصی

۶- مشارکت در سیاستگذاری و نقد عملکرد نظام آموزشی از منظر برنامه‌درسی

تجزیه و تحلیل محیط درونی و بیرونی انجمن مطالعات برنامه‌درسی ایران

الف - تحلیل محیط درونی انجمن

۱- نقاط قوت

- توانمندی‌های بالفعل و بالقوه علمی و تخصصی اعضا
- وجود انگیزه لازم در میان اعضا برای ارتقاء سطح علمی انجمن
- تعامل و ارتباط تنگاتنگ با مراکز علمی و آموزشی
- برخورداری از تشکیلات مناسب
- برنامه‌گرایی
- تمایل به انجام طیف وسیعی از فعالیت‌ها در حوزه برنامه‌درسی

۲- نقاط ضعف

- عدم بهره‌مندی از ظرفیت‌های علمی و حرفه‌ای اعضا در سراسر کشور
- کمبود تعامل حرفه‌ای با انجمن‌های علمی و حرفه‌ای همسو
- عدم اختصاص زمان کافی برای فعالیت‌های انجمن توسط اعضا و مسئولان منتخب
- عدم اهتمام به مداخله فعال در سیاست‌گذاری‌های علمی و اجرایی برنامه‌ریزی‌درسی کشور
- فقدان منابع مالی و مادی پایدار
- عدم استفاده از روش‌های کارآمد در تعامل با اعضا

ب - تحلیل محیط بیرونی انجمن

۱- فرصت ها

- برخورداری انجمن های علمی از جایگاه قانونی در کشور
- فراهم بودن زمینه های ارتباط و تعامل با مراکز علمی و تحقیقاتی در سطح ملی و بین المللی
- آغاز فرایند تمرکز زدایی از نظام برنامه ریزی درسی در نظام آموزشی کشور
- فراهم بودن زمینه های فرهنگی و اجتماعی مناسب برای فعالیت انجمن های علمی

۲- تهدید ها

- دولتی و متمرکز بودن نظام برنامه ریزی درسی ایران
  - متناسب نبودن آموزش های دانشگاهی در حوزه برنامه درسی با نیازهای
  - پائین بودن میزان توجه به انجمن های علمی در نظام سیاست گذاری علمی کشور
  - فقدان حمایت کافی از انجمن های علمی غیر دولتی در تأمین منابع و امکانات
  - عدم پشتیبانی لازم وزارت علوم و فناوری از مشارکت اعضای هیئت علمی در فعالیت های
- انجمن های علمی

- عدم اعتقاد و باور کافی به پژوهش مدار بودن تصمیم گیری در فرایند نظام آموزشی کشور

راهبردها

- ۱- تسهیل و توسعه مشارکت اندیشمندان و صاحب نظران برنامه درسی و تشکل ها و سازمان های مربوط
- ۲- توسعه همکاری های علمی در سطح منطقه و جهان
- ۳- هدایت حوزه نشر علمی در قلمرو برنامه درسی و نظارت بر آن
- ۴- مشارکت در سیاست گذاری حوزه برنامه درسی و نظارت بر آن
- ۵- تولید و اشاعه دانش برنامه درسی در کشور
- ۶- تثبیت منابع مالی و پشتیبانی
- ۷- نظارت بر عملکرد نهادهای علمی و آموزشی
- ۸- ارتقاء جایگاه علمی و حقوقی انجمن های علمی
- ۹- توسعه تعاملات و فعالیت های مبتنی بر فاوا (ICT)
- ۱۰- مشارکت در سیاستگذاری پژوهشی در حوزه برنامه درسی و نظارت بر آن

<p style="text-align: center;">نقاط ضعف – W</p> <p>۱- عدم بهره مندی از ظرفیت های علمی و حرفه ای اعضا در سراسر کشور</p> <p>۲- کمبود تعامل حرفه ای با انجمن های علمی و حرفه ای همسو</p> <p>۳- عدم اختصاص زمان کافی برای فعالیت های انجمن توسط مسئولان منتخب</p> <p>۴- عدم اهتمام به مداخله فعال در سیاست گذاری های علمی و اجرایی برنامه ریزی درسی کشور</p> <p>۵- فقدان منابع مالی و مادی پایدار</p> <p>۶- استفاده از روش های ناکارآمد در تعامل با اعضا</p>	<p style="text-align: center;">نقاط قوت – S</p> <p>۱- توانمندی های بالفعل و بالقوه علمی و تخصصی اعضا</p> <p>۲- وجود انگیزه لازم در میان اعضا برای ارتقاء علمی انجمن</p> <p>۳- تعامل و ارتباط تنگاتنگ با مراکز علمی و آموزشی</p> <p>۴- برخورداری از تشکیلات مناسب</p> <p>۵- برنامه گرایی</p> <p>۶- تمایل به انجام طیف وسیعی از فعالیت ها در حوزه برنامه درسی</p>	<p style="text-align: center;">ماتریس تناسب راهبردها</p> <p style="text-align: center;">با تحلیل محیط درونی و بیرونی</p> <p style="text-align: center;">(SWOT)</p>
<p style="text-align: center;">راهبردهای WO</p> <p>۱- تسهیل و توسعه مشارکت اندیشمندان و صاحب نظران برنامه درسی</p> <p>۲- نظارت بر عملکرد نهادهای علمی و آموزشی</p> <p>۳- تثبیت منابع مالی و پشتیبانی</p>	<p style="text-align: center;">راهبردهای SO</p> <p>۱- توسعه همکاری های علمی در سطح منطقه و جهان</p> <p>۲- تولید و اشاعه دانش برنامه درسی در کشور</p> <p>۳- هدایت حوزه نشر علمی در قلمرو برنامه درسی و نظارت بر آن</p> <p>۴- تولید و اشاعه دانش برنامه درسی در کشور</p>	<p style="text-align: center;">فرصت ها – O</p> <p>۱- برخورداری انجمن های علمی از جایگاه قانونی در کشور</p> <p>۲- فراهم بودن زمینه های ارتباط و تعامل با مراکز علمی و تحقیقاتی در سطح ملی و بین المللی</p> <p>۳- آغاز فرایند تمرکز زدایی از نظام برنامه ریزی درسی در نظام آموزشی کشور</p> <p>۴- فراهم بودن زمینه های فرهنگی و اجتماعی مناسب برای فعالیت انجمن های علمی</p>
<p style="text-align: center;">راهبردهای WT</p> <p>۱- نظارت و مشارکت در سیاستگذاری برنامه درسی</p> <p>۲- نظارت بر عملکرد نهادهای علمی و آموزشی</p> <p>۳- مشارکت در سیاستگذاری پژوهشی در حوزه برنامه درسی و نظارت بر آن</p>	<p style="text-align: center;">راهبردهای ST</p> <p>۱- ارتقاء جایگاه علمی و حقوقی انجمن های علمی</p> <p>۲- توسعه تعاملات و فعالیت های مبتنی بر فاوا (ICT)</p>	<p style="text-align: center;">تهدید ها – T</p> <p>۱- دولتی و متمرکز بودن نظام برنامه ریزی درسی ای ران</p> <p>۲- متناسب نبودن آموزش های دانشگاهی در حوزه برنامه درسی با نیازها</p> <p>۳- بی توجهی به انجمن های علمی در نظام سیاست گذاری کشور</p> <p>۴- عدم حمایت از انجمن های علمی غیر دولتی در تأمین منابع و امکانات</p> <p>۵- عدم پشتیبانی وزارت علوم و فناوری از مشارکت اعضای هیئت علمی در فعالیت های انجمن های علمی</p> <p>۶- پژوهش مدار نبودن فرایند تصمیم گیری در نظام آموزشی کشور</p>

راهبردها و راهکارها

راهکارها	راهبردها	ردیف
<ul style="list-style-type: none"> • توسعه واحد های استانی • توسعه گروه های مطالعاتی دارای علائق ویژه (سیگها) • گسترش تعامل با انجمن های علمی و آموزشی آموزش معلمان 	<p>تسهیل و توسعه مشارکت اندیشمندان و صاحب نظران برنامه درسی و تشکل ها و سازمان های مربوط</p>	۱
<ul style="list-style-type: none"> • همکاری با سازمان ها و نهاد های علمی - پژوهشی در سطح منطقه و جهان • انجام مطالعات مشترک • برگزاری نشست ها و کارگاه های آموزشی مشترک با نهادها و سازمان های منطقه ای و جهانی • کمک به اعضای انجمن برای حضور در مجامع علمی و بین المللی • کمک به تأسیس اتحادیه انجمن های مطالعات برنامه درسی در سطح منطقه • انتشار مجله علمی مشترک در سطح منطقه ای و جهانی 	<p>توسعه همکاری های علمی در سطح منطقه و جهان</p>	۲
<ul style="list-style-type: none"> • نقد و ارزیابی آثار علمی منتشر شده در کشور • تدوین اولویت های نشر • تدوین و اجرای راه کارهای مداخله علمی مؤثر در فرایند تصویب و نشر آثار علمی (پیش از عقد قرار داد) 	<p>هدایت حوزه نشر علمی در قلمرو برنامه درسی و نظارت بر آن</p>	۳
<ul style="list-style-type: none"> • حمایت فعال از سیاست کاهش تمرکز در برنامه ریزی درسی • نقد و بررسی سیاست ها • ارائه نظرات کارشناسی و مشاوره ای به مراکز سیاست گذاری • مشارکت فعال در مطالعات و برنامه های ناظر به کاهش تمرکز • ترویج فرهنگ تمرکز زدایی 	<p>مشارکت در سیاست گذاری حوزه برنامه درسی و نظارت بر آن</p>	۴
<ul style="list-style-type: none"> • تدوین دایره المعارف برنامه درسی • تولید و نشر منابع علمی معتبر در حوزه برنامه درسی متناسب با نیازهای جامعه علمی و نظام آموزشی • انتشارات مجلات علمی و تخصصی (مستقل و به صورت مشارکتی) • انتشار آثار علمی به زبان قابل استفاده برای مخاطبان غیر متخصص (مدیران، معلمان و...) • برگزاری نشست ها و همایش های علمی • مشارکت در تدوین و به روز رسانی دوره های تحصیلی دانشگاهی در رشته برنامه درسی • حمایت مادی و معنوی از صاحبان آثار برتر در حوزه برنامه درسی • مشارکت در تأسیس و فعالیت قطب های علمی برنامه درسی 	<p>تولید و اشاعه دانش برنامه درسی در کشور</p>	۵

۶	تثبیت منابع مالی و پشتیبانی	<ul style="list-style-type: none"> • شناسایی منابع جدید و ایجاد تنوع در منابع مالی انجمن • تأمین فضای فیزیکی مستقل
۷	نظارت بر عملکرد نهاد های علمی و آموزشی	<ul style="list-style-type: none"> • نقد و ارزیابی برنامه های درسی آموزش عالی • ارزیابی صلاحیت های دانش آموختگان رشته برنامه درسی • نقد و ارزیابی سازوکارهای برنامه ریزی درسی در نهاد های علمی و آموزشی کشور
۸	ارتقای جایگاه علمی و حقوقی انجمن های علمی	<ul style="list-style-type: none"> • تقویت تعامل با انجمن های علمی همسو • تعامل موثر با شورای انجمن های علمی و سایر نهادهای حقوقی ذیربط • توسعه تعامل با رسانه ها • اهتمام در تقویت نگرش مدیران و عناصر ذی نفوذ در ارتباط با انجمن های علمی و مقابله با بدفهمی های علمی موحود در این زمینه
۹	توسعه تعاملات و فعالیت های مبتنی بر فاوا (ICT)	<ul style="list-style-type: none"> • توسعه تعاملات و ارتباطات درون سازمانی با استفاده از شبکه • تولید برنامه های درسی و منابع یادگیری (محتوایی) دیجیتالی • مشارکت در ایجاد بانک های اطلاعاتی مورد نیاز حوزه برنامه درسی • ایجاد پایگاه ، منابع آموزشی و علمی در حوزه برنامه درسی
۱۰	مشارکت در سیاستگذاری پژوهشی در حوزه برنامه درسی و نظارت بر آن	<ul style="list-style-type: none"> • تدوین اولویت های پژوهشی • ارزیابی پژوهش ها ، رساله ها و پایان نامه های تحصیلی در رشته برنامه درسی • مشارکت در تربیت پژوهشگر • اتخاذ تدابیر لازم برای کاربرست یافته های علمی و پژوهشی • طراحی ، سازماندهی و مدیریت مدارس تجربی